

aa.sydo@gmail.com

Сидорчук А.А., к.е.н, доцент

Сыдорчук А.А., к.э.н, доцент

Sydorchuk A.A., PhD, associated professor

Етапи управління інвестиційним портфелем домогосподарств

Этапы управления инвестиционным портфелем домохозяйств

The stages of managing the investment portfolio of households

Під *інвестиційним портфелем домогосподарства* (ІПД) розуміємо сформовану ним сукупність об'єктів реального та (або) фінансового інвестування для реалізації власних інвестиційних цілей. Процес управління ІПД домогосподарства можна розбити на п'ять етапів:

- 1) Формування інвестиційних цілей домогосподарства
- 2) Формування інвестиційної політики домогосподарства
- 3) Вибір портфельної стратегії домогосподарства
- 4) Вибір активів домогосподарства
- 5) Вимірювання і оцінка ефективності інвестицій домогосподарства

П'ять сформульованих вище етапів утворюють замкнутий, циклічний процес, у якому оцінка ефективності може приводити до коректування цілей, політики, стратегії і структури портфеля.

Перший етап процесу управління ІПД – *формування інвестиційних цілей домогосподарства*, визначає дані цілі, якими, зокрема, можуть бути:

- забезпечення високого рівня інвестиційного доходу в поточному періоді;
- забезпечення високих темпів приросту інвестованого капіталу на тривалу перспективу;
- мінімізація інвестиційних ризиків;
- забезпечення необхідної ліквідності інвестиційного капіталу.

Формуючи один ІПД домогосподарство може планувати досягнення одночасно лише кілька із наведених цілей, оскільки окремі з них взаємно виключають одна одну (наприклад, досягнення максимального доходу і

мінімального ризику портфеля).

Другим етапом процесу управління ІІД є *формування основних напрямів інвестиційної політики* для досягнення вибраних цілей. Цей етап починається з прийняття рішення про розміщення активів. Іншими словами, домогосподарство-інвестор повинен вирішити, яким чином розподілити наявні у нього заощадження між основними класами активів. *Основні класи активів* зазвичай включають акції, облігації, нерухомість та іноземні цінні папери. При формуванні інвестиційної політики необхідно враховувати обмеження, які накладаються регулюючими органами – наприклад, перелік допустимих активів, у які можна інвестувати активи і т.п.

Вибір портфельної стратегії, яка відповідає цілям клієнта та його інвестиційній політиці, є третім етапом процесу управління ІІД. Портфельні стратегії можна розділити на активні та пасивні. *Активні портфельні стратегії* використовують доступну інформацію і методи прогнозування для підвищення ефективності інвестицій у порівнянні з простою диференціацією. Найбільш суттєвим моментом для всіх активних стратегій є прогнозування факторів, здатних впливати на інвестиційні характеристики даного класу активів. Наприклад, активні стратегії при роботі з портфелями звичайних акцій можуть включати прогнозування майбутніх доходів, дивідендів або показника відношення ціни до доходу. Облігаційні стратегії побудовані на прогнозуванні майбутнього рівня відсоткових ставок, а стратегії роботи з іноземними цінними паперами – на очікуваних обмінних курсах валют. *Пасивні портфельні стратегії* потребують мінімуму інформації про майбутнє. В основі таких стратегій лежить диверсифікація портфеля, яка забезпечує максимальну відповідність його дохідності вибраному ринковому індексу. Пасивні стратегії ґрунтуються на уявленні, що вся доступна інформація на ринку відображається у ринкових котируваннях цінних паперів. Крім цих двох полярно протилежних типів стратегій появляються нові, які поєднують у собі і активні, і пасивні елементи. Наприклад, пасивні стратегії використовуються для управління «ядром» портфеля, а активні стратегії – для управління рештою активів. Для

управління облігаціями часто використовують стратегії, які називаються структурними портфельними стратегіями. *Структурна портфельна стратегія* допомагає сконструювати портфель таким чином, щоб забезпечити визначений потік платежів у майбутньому. Ці стратегії використовуються у тих випадках, коли необхідно сформувати майбутній потік поступлень від інвестицій (активний потік) в залежності від потоку зобов'язань.

Після того як портфельна стратегія вибрана, необхідно визначити ті активи, які будуть включені у портфель. Цей крок потребує оцінки окремих цінних паперів. У випадку активної стратегії завданням інвестора-домогосподарства є пошук недооцінених активів. Саме на цьому етапі менеджер старається сформувати *ефективний портфель*. Ефективний портфель являє собою портфель, який має або найбільшу очікувану дохідність при заданому рівні ризику, або найменший ризик при заданому рівні дохідності.

Оцінка ефективності інвестицій є останнім етапом процесу управління інвестиціями. На цьому етапі здійснюється розрахунок *реалізованої* дохідності портфеля і співставлення отриманого результату із вибраним базовим показником. *Базовим показником* у даному випадку слугує деяка кількісна характеристика поведінки заздалегідь вибраного набору цінних паперів. У якості базисного показника може бути вибраний будь-який із загальновідомих фондових індексів, наприклад Standard&Poor's 500 (S&P 500), або один із облігаційних індексів, опублікований відомими консалтинговими компаніями.

Список використаних джерел:

1. Міжнародний інвестиційний менеджмент : підручник / О. І. Рогач, П. В. Дзюба. – К. : Видавничо-поліграфічний центр “Київський університет”, 2011. – 495 с.
2. Управление инвестициями : учебник (Серия «Университетский учебник») / Ф.Фабозци, пер. с англ. – М. : ИНФРА-М, 2000. – 932 с.